

להצליח בעברית

מהדורה חדשה

מאירה מעדיה

ת"ד 7533, רמת גן 52175

רח' רימלט 12/3 רמת גן 52281

טל: 03-5740833

פקס: 03-6741276

נייד: 050-5706941

דוא"ל: contact@succeedinhebrew.com

אינטרנט: www.succeedinhebrew.com

הדפסה ראשונה: 2006
כתיבה ועריכה לשונית: מאירה מעדיה
יעוץ ועריכה: הדר קרופניק, קני קרופניק

נדפס בישראל בשנת תש"ע 2009
Published in Israel 2009
By Meira Ma'adia

© כל הזכויות שמורות למחברת ולאקו"ם
© כל הזכויות שמורות להוצאת דביר

מאירה מעדיה

ת"ד 7533, רמת גן 52175
רח' רימלט 12/3 רמת גן 52281
טל: 03-5740833
פקס: 03-6741276
נייד: 050-5706941

E-mail: contact@succeedinhebrew.com: דוא"ל

אינטרנט: www.succeedinhebrew.com: Web

מסת"ב: ISBN: 978-965-7493-06-9

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, לתרגם, לאכסן במאגרי מידע,
לשדר או לקלוט בכל אמצעי אלקטרוני אופטי או מכני,
או אמצעי המחשה אחר כל חלק מהחומר שבספר.

תוכן עניינים

הקדמה	
ירושלים	1
מיהו צבר?	2
תרגילים ושאלות	5
כדאי, כדי ל..., כדי ש...	6
שם עצם + שם תואר/סמיכות	7
פועל / שם פועל / שם פעולה	7
מכתב לאודסה	8
מוות וחיים ביד הלשון / ביאליק ורבניצקי	10
תרגילים	13
תנאי בטל - אלמלא	13
...אלא אם כן...	14
אין + לי, לך... + אלא + שם הפועל	15
הדדיות: זה את זה, זה לזה	15
משפחת מילים מהשורש נ.ט.ה	16
מילות זמן	17
רוצים להיקלט בארץ	18
תרגילים ושאלות	21
צירופים של הפועל נקט (נקט עמדה)	22
מילות יחס	22
מילות סיבה ותוצאה	23
החגורה / אפרים קישון	24
מהי סאטירה?	24
תרגילים ושאלות	26
לעולם לא... או מעולם לא...	28
משפטי נושא: מי ש... מה ש...	29
האינטרנט - סוף הפרטיות המוגנת	30
תרגילים ושאלות	33
תוארי הפועל: ביעילות, באיטיות...	34
תשבץ	35

צפת - בירת הגליל	36
תרגילים	38
הכינוי הרומז: הזה, הזאת, האלה	38
החסידות - הניגון שבלב	40
שירת העשבים / נעמי שמר	43
תרגילים ושאלות	44
פירוק הסמיכות	45
התחדשות / נעמי שמר	46
תרגילים ושאלות	48
משפחת מילים מהשורש ח.ד.ש	49
קטעים מתוך מגילת העצמאות	50
תרגילים ושאלות	52
השלמת פעלים	55
השלמת מילות יחס	55
תשבץ העצמאות	56
מה ההבדל? / אפרים קישון	58
תרגילים ושאלות	61
אינו צריך אלא...	62
תוארי הפועל: בזריזות... בזעם...	62
ועידת ואנזה ושנאת היהודים	64
תרגילים ושאלות	67
אמנם... אבל...	69
שירים מתוך "מסע האש" / איתמר יעוז-קסט	70
קרון / איתמר יעוז-קסט	70
הפחד / איתמר יעוז-קסט	71
רעב / איתמר יעוז-קסט	72
פעלי לבוש ופעלי מים	73
קטע: הכול בגלל האהבה	74
הפרסומת משתלטת עלינו	76
תרגילים ושאלות	79
מילות יחס	80
לא... אלא...	81

הטלוויזיה - אשליה ומציאות	82
תרגילים ושאלות	85
טקסט: יחיד - רבים	87
אוהבים לדבר בסלנג	88
תרגילים ושאלות	91
מילות סיבה ותוצאה: מאחר ש..., לכן	92
איזה קטע !	94
המילות: חד..., דו..., רב..., תת..., תלת...	97
קטע: חיים בדו-קיום	98
11 בספטמבר 2001	100
תרגילים	103
שם עצם / שם פעולה	104
פועל/שם עצם/שם פעולה	104
מילות זמן	105
נשים תחת טרור	106
תרגילים ושאלות	109
תנאי בטל (אילו, לו, אלמלא)	111
מילות סיבה	111
פעיל - סביל	112
משפטי השוואה ודמיון	113
המלחמה על האוויר	114
תרגילים ושאלות	117
מילות סיבה	118
תנאי בטל (אילו, לו, אלמלא)	118
משפטי נשוא: הוא ש... היא ש...	119
המלחמה בתאונות הדרכים	120
תרגילים ושאלות	123
מילות יחס	123
משפטי תכלית	125
קטע: הטרגדיה של הירושימה ונגאסקי	126

מטבעות לשון במילות שלילה (אין, לא, אל)	127
מסוף מערב אל המזרח - יהודה הלוי	130
תרגילים ושאלות	133
מילות ויתור: למרות, אף-על-פי ש...	134
משפטי תנאי קיים (אם)	135
הלל הזקן	136
תרגילים ושאלות	139
מטבעות לשון באיברי גוף	141
לשכפל אדם - הגנום האנושי וחידת חיינו	144
מילת השלילה 'אין' בנטייה (אינו, אינה, אינם)	148
אמנם... אבל	149
חלומות - לזכור ולשכוח	150
תרגילים ושאלות	153
אין ספק ש.. ספק אם...	155
תוך כדי + שם פעולה	155
מילים להבעת שלילה (חסר בעל... בלתי)	156
שם עצם + שם תואר או סמיכות	157
אמנות שפת הנצח	158
תרגילים ושאלות	161
מילות תוצאה: לכן, לפיכך, כתוצאה מ...	163
מילות ניגוד: אבל, אך, אולם	163
פעיל - סביל	164
סביל - פעיל	165
להיות צייר	166
ציווי שלילי (אל + פועל בעתיד)	166
מטבעות לשון בגפיים (רגל, שוק, יד, זרוע)	167
אינטליגנציה רגשית	170
תרגילים ושאלות	173
משפטי תנאי קיים ותנאי בטל (אם, לו/אילו)	175
כרטיס הגרלה / צ'קוב	176
תרגילים ושאלות	180
מילות ויתור: למרות זאת, אף-על-פי-כן	181
מילות יחס	183
מילות זמן	183

אבודים במצעד התחפושות / או הנרי	184
תרגילים ושאלות	188
מילות יחס	190
שם + שם תואר או סמיכות	191
המחרוזת / גי דה-מופסאן	192
תרגילים ושאלות	195
מילות תכלית: למען, כדי, על מנת	196
בניין הפעיל - צבעים (הלבין, האדים, הצהיב)	197
כינויי קניין (ביתה - הבית שלה)	197
למצוא זמן / יערה בן-דוד	198
שאלות	199
למות מאהבה	200
תרגילים ושאלות	203
שם פעולה	204
'בלעדי' בנטייה	204
תואר הפועל	205
ההומור - סם החיים	206
תרגילים ושאלות	209
מילות זיקה: ש... אשר..., מילות זמן: כש... כאשר	210
מילות השוואה: כשם ש... ככל ש...	211
החושים	212
מבדק עצמי לסיכום	213
אוצר מילים והבנת הנקרא	214
פועל	220
תחביר	222
כינויי שייכות	224
תוארי הפועל	225
מפתח הנושאים הלשוניים	226

הקדמה

הספר "להצליח בעברית ג' - למתקדמים" מיועד לתלמידים, הלומדים עברית ברמה גבוהה. הספר הוא פרי ניסיון בהוראה של שנים רבות בכיתות מתקדמים באולפן. החומרים המופיעים בספר זה נבחרו בקפידה ממקורות שונים (למשל, מהעיתונות ומקבצי סיפורים) ומתייחסים לתחומי חיים מגוונים: ציונות, יהדות, חברה, רפואה, תקשורת, ספרות, פסיכולוגיה ועוד.

הטקסטים עברו שכתוב כדי להתאים אותם לרמת הלומדים ולמטרות הלימוד. נעשה מאמץ להציג בפני הלומדים סוגי כתיבה שונים: סיפורים, שירים וטקסטים עיוניים ברמות שונות.

תרגילי ההכנה מופיעים לפני הטקסטים, והם מתייחסים לאוצר המילים שבטקסט. רכישת אוצר מילים היא מאבני היסוד של השפה וְחיונית מאוד להתקדמות בלמידתה, לכן מושם דגש על הקניית אוצר המילים הרלוונטי לטקסט בתרגילי ההכנה הכוללים מילים נרדפות, מילים הפוכות, השלמת מילים במשפטים ועוד.

למידה והפנמה של המילים החדשות תקל על הלומדים את הקריאה השוטפת ואת ההבנה של הטקסט, לכן אפשר להטיל על הלומד את עבודת ההכנה בבית - ובכיתה להעמיק יותר בתכנים, ברעיונות, בתחביר ובצורות הדקדוקיות של הטקסט תוך שילוב מיומנויות הדיבור, הכתיבה והקריאה.

כמו כן, אפשר להוסיף לתרגילי ההכנה בכתב גם תרגילים בעל פה. גם הם יסייעו למעבר מההבנה הפסיבית של המילים לשימוש אקטיבי בהן.

התרגילים הנלווים לטקסטים נועדו לשפר את הידע הלשוני של הלומד ואת יכולתו להבין טקסט כתוב ולהתייחס אליו גם ברמה האישית. יש בספר תרגילים הכוללים השלמה של מילות יחס, מילות ניגוד, מילות ויתור ועוד, כמו כן יש הקנייה ותרגול של צורות תחביריות מוכרות בצד תרגול של צורות תחביריות חדשות.

התרגילים בכתב הם כלי עזר בידי המורים, ומומלץ שיוסיפו להם תרגילים משלהם כדי לעבות את החומר הנלמד - הכול בהתאם לצורך, לרמה ולמידת ההתעניינות של הלומדים.

השאלות הנלוות לטקסטים הן שאלות אינפורמטיביות ושאלות של חוות דעת וחשיבה, שמטרתן פיתוח החשיבה ופיתוח של מיומנות הכתיבה.

הואיל והטקסטים הם ברמות שונות, בחרתי לערוך את הספר "מן הקל אל הכבד", אך אין זה מחייב את המורה ללמד את הטקסטים על פי סדר הופעתם. יש להתאים את הטקסט לרמת הכיתה, להתחשב בנושאי ההתעניינות של הלומדים ולבדוק "להיכן הרוח נושבת", לפני שבוחרים ללמד טקסט זה או אחר.

הושקע מאמץ רב בצד האסתטי והתוכני של הכתוב, וזאת כדי להוציא ספר, הבנוי בצורה מעניינת, מהנה וידידותית.

אני מקווה שהספר יתרום להעשרת הידע של הלומדים בשפה העברית, ויעורר בהם עניין לגבי נושאים שונים הנדונים בו.

ולבסוף, ברצוני להודות לבתי וחתני - הדר וקני קרופניק, שהעירו הערות חשובות, והקדישו מזמנם לעריכת הספר ולהוצאתו לאור.

בהצלחה !

מאירה מעדיה